

Compte amb la plaça de Sant Ignasi

Amb la presentació del pla de dinamització de la zona de la plaça de Sant Ignasi i el sector dels Drets es reactiven les actuacions urbanístiques d'envergadura passats els anys d'austeritat obligada... o obligatòria. Aquest parèntesi —mirem-ho des del vessant positiu— haurà servit per aturar intervencions compulsives en plena febre constructiva en punts de l'Anella Verda o en altres sectors del teixit urbà que, gairebé segur, haurien propiciat penediments posteriors.

Tenint en compte aquesta màxima, potser que, en el projecte per a l'entorn de l'antic emplaçament de la Sala Ciutat, ens ho pensem dues vegades abans de treure el pic i la pala. Exemples com el del parc de Vila Closes i, sobretot, la plaça de la Reforma demostren una evidència irrefutable: els projectes alabats i premiats pels urbanistes que, sobre el paper i la realitat virtual, semblen magnífics poden acabar sent rebutjats frontalment per la ciutadania. I això, forçosament, ha de convidar a la reflexió de qui els dissenya. Especialment, si els «inconvenients» a posteriori estan relacionats amb les necessitats funcionals que es plantejava resoldre o amb defectes constructius i d'elecció de materials que presagien una durabilitat limitada dels equipaments.

Sobre el paper —el plafó, l'animació en tres dimensions, el plànol, tan se val— el projecte sembla ideal. Però si l'acabat no rep un bon acolliment a curt o mitjà termini per part dels usuaris o veïns és un projecte fallit. No funciona. I la qüestió encara és més greu si es paga amb fons públics.

Per tant, és responsabilitat de l'Ajuntament generar tan consens com sigui possible i supervisar, del principi al final de l'obra, que es compleixin fil per randa els criteris descrits en el projecte i que, en la mesura del possible, hagi validat el ciutadà. De la mateixa manera, és responsabilitat dels veïns o de les associacions que els representen fer plantejaments i esmenes coherents i coresponsables.

El veí no és urbanista, ni enginyer, ni arquitecte, però el seu criteri compta, i molt, en la configuració final de les intervencions urbanístiques. La situació òptima —i malauradament força idíl·lica— seria aquella en què ni el tècnic ni el polític de torn actuen de mestre tites

intransigent davant d'interlocutors indocumentats que busquen el xoc frontal i s'entesten a qüestionar cadascuna de les solucions proposades.

En aquest sentit, el dissabte 21 de maig, el suplement «Viure» de «La Vanguardia» publicava un article ben il·lustratiu que resumia les tesis del neurocientífic cognitiu Colin Ellard en el seu llibre «Psicogeografia» (publicat per Ariel) en què descriu algunes de les claus de la influència del disseny urbà en les persones. De lectura totalment recomanable per als que (re) pensen Manresa. Per exemple, i com corroboren diversos estudis, un dels motius pels quals l'aparcament de la Reforma no funciona és que, en sortir-ne a peu, l'accés cap al centre de la ciutat té un pendent que es precep com a feixuc. Psicologia pura.

Aquest aspecte, al marge de la poca cultura d'ús dels anomenats aparcaments dissuasius, denota que l'estratègia prevista en la intervenció a la Reforma hagi fracassat per tres motius essencials: la plaça no va tenir bona acollida del veïnat, el cost i la durada de les obres es va sobredimensionar amb escreix i, com dèiem, el pàrquing està infrautilitzat. I, òbviament, canviar aquesta repulsa general no serà gens fàcil.

Així doncs, potser amb la plaça de Sant Ignasi i els Drets hauríem de refinar l'estratègia per no tornar-la a vessar. Quant a l'ocupació dels aparcaments, per altra banda, no es capgirarà la tendència ni es modificaran els hàbits de la gent fins al dia que, de manera valenta, es tanqui el centre històric als vehicles i s'aposti per prioritzar del tot el trànsit a peu com passa als nuclis de la majoria de municipis mitjans catalans.

Tornant a la psicogeografia, Ellard conclou, per cert, que les ciutats més atractives són aquelles on s'hi pot passejar agradablement com Nova York, París o Londres. I passejar és fa a peu, no pas en cotxe.